

UDC 351 : 328.34 : 396

[https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-4\(24\)-189-201](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-4(24)-189-201)

Краснолобова Ірина Миколаївна,
аспірант Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України, 61052, м. Харків, вул. Велика Панасівська, 38, тел.: +38 (099) 204 04 24, e-mail: iryna.krasnolobova@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4786-0310>

Краснолобова Ірина Николаевна,
аспірант Харьковского регионального института государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины, 61052, г. Харьков, ул. Большая Панасовская, 38, тел.: +38 (099) 204 04 24, e-mail: iryna.krasnolobova@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4786-0310>

Krasnolobova Iryna Nikolaevna,
Postgraduate of Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, 38, Velyka Panasivska str., Kharkiv, 61052, tel.: +38 (099) 204 04 24, e-mail: iryna.krasnolobova@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4786-0310>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО- ЗУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ

Анотація. Висвітлено проблему гендерно-зумовленого насильства, що на сьогодні визнана однією з найбільш нагальних у сучасному світі. Вона є актуальною для більшості країн, зокрема, для України. Протидія гендерно-зумовленому насильству – відносно новий напрям для України. Проте за останні роки було здійснено надзвичайно важливі та вагомі кроки на шляху становлення засад, законодавчої бази політики протидії гендерно-зумовленому насильству.

Систематизовано нормативно-правове забезпечення політики протидії гендерно-зумовленому насильству в Україні; схарактеризовано міжнародні документи, якими регулюються окремі питання політики протидії та попередження гендерно-зумовленого насильства.

З'ясовано, що в українському законодавстві відсутнє визначення протидії гендерно-зумовленому насильству. Запропоновано визначення поняття “протидія гендерно-зумовленому насильству” як скоординована діяльність органів державного управління, місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства та інших суб'єктів (медичних закладів, правоохоронних органів тощо) із запобігання, зменшення виявів та мінімізації негативних наслідків вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, насильства у суспільстві як вияву гендерної дискримінації, домінування однієї статі над іншою зі сторони чи потуранні держави. А також застосування міжсекторального підходу (залучення різних суб'єктів задля надання допомоги постраждалим особам) до захисту основних прав і свобод людини; формування у суспільстві нетолерантного ставлення до зазначених виявів насильства.

Актуальним залишається питання ідентифікації випадків гендерно-зумовленого насильства через відсутність його визначення та ознак.

В Україні створено мінімальну нормативно-правову базу політики протидії та попередження гендерно-зумовленого насильства. Водночас вона потребує подальшого удосконалення в частині формулювання визначення понять “гендерно-зумовлене насильство”, “протидія гендерно-зумовленому насильству”, механізмів взаємодії суб'єктів відповідної протидії.

Ключові слова: домашнє насильство, насильство за ознакою статі, гендерно-зумовлене насильство, протидія гендерно-зумовленому насильству.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПОЛИТИКИ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ГЕНДЕРНО-ОБУСЛОВЛЕННОМУ НАСИЛИЮ В УКРАИНЕ

Аннотация. Освещено проблему гендерно-обусловленного насилия, которая на сегодня признана одной из самых насущных в современном мире. Актуальной она является для большинства стран, в частности, для Украины. Противодействие гендерно-обусловленному насилию — относительно новое направление для Украины. Однако за последние годы были осуществлены очень важные шаги на пути становления основ, законодательной базы политики противодействия гендерно-обусловленному насилию.

Систематизировано нормативно-правовое обеспечение политики противодействия гендерно-обусловленному насилию в Украине; охарактеризованы международные документы, которыми регулируются отдельные вопросы политики противодействия и предупреждения гендерно-обусловленного насилия.

Установлено, что в украинском законодательстве отсутствует определение противодействия гендерно-обусловленному насилию. Предложено определение понятия “противодействие гендерно-обусловленному насилию” как противодействие гендерно-обусловленному насилию — это скоординированная деятельность органов государственного управления, местного самоуправления, институтов гражданского общества и других субъектов (медицинских учреждений, правоохранительных органов) по предотвра-

щению, уменьшению проявлений и минимизации негативных последствий совершения домашнего насилия, насилия по признаку пола, насилия в обществе как проявления гендерной дискриминации, доминирование одного пола над другим со стороны или попустительстве государства. А также применение межсекторального подхода (привлечение различных субъектов для оказания помощи пострадавшим лицам) к защите основных прав и свобод человека; формирование в обществе нетолерантного отношения к указанным проявлениям насилия.

Актуальным остается вопрос идентификации случаев гендерно-обусловленного насилия из-за отсутствия его определения и признаков.

В Украине создана минимальная нормативно-правовая база политики противодействия и предупреждения гендерно-обусловленного насилия. Вместе с тем она требует дальнейшего усовершенствования в части формулировки определения понятий “гендерно-обусловленное насилие”, “противодействие гендерно-обусловленному насилию”, механизмов взаимодействия субъектов соответствующего противодействия.

Ключевые слова: домашнее насилие, насилие по признаку пола, гендерно-обусловленное насилие, противодействие гендерно-обусловленному насилию.

REGULATORY AND LEGAL SUPPORT FOR POLICY OF COMBATING GENDER-BASED VIOLENCE IN UKRAINE

Abstract. The problem of gender-based violence is currently recognized as one of the most pressing in the modern world and relevant for most countries, in particular, for Ukraine. Combating gender-based violence is a relatively new area for Ukraine. However, in recent years, a number of crucial measures have been taken towards the establishment of the basic principles and the legal framework for the policy of combating gender-based violence.

The article systematizes the regulatory and legal framework for the policy of combating gender-based violence in Ukraine; international instruments regulating certain issues of the policy of counteraction and prevention of gender-based violence are characterized.

It was found that the Ukrainian legislation lacks definition of combating gender-based violence. It is proposed to define the concept of ‘combating gender-based violence’ as a coordinated activity of public authorities, local governments, civil society institutions and other actors (medical institutions, law enforcement agencies, etc.) to prevent, reduce manifestations and minimize the negative consequences of domestic violence, violence on the grounds of sex, violence in society as manifestation of gender discrimination, domination of one sex over another with participation or the acquiescence of the state. It is also proposed to apply a multisectoral approach (involving various actors to provide assistance to victims) to protection of the fundamental human rights and freedoms, and to form intolerant attitude of society to the said manifestations of violence.

The issue of identifying cases of gender-based violence remains relevant due to the lack of definition of violence and its signs.

Ukraine has created a minimal legal framework for the policy of combating and preventing gender-based violence. However, it needs further improvement in terms of formulating definitions of ‘gender-based violence’, ‘combating gender-based violence’, and mechanisms of interaction between the counteraction actors.

Keywords: domestic violence, violence on the grounds of sex, gender-based violence, combating gender-based violence.

Постановка проблеми. У зв’язку з вимушеною міграцією внутрішньо переміщених осіб (з 2014 р.), в умовах погіршення економічного становища в Україні через карантин під час пандемії COVID-19, зросла кількість випадків із виявами насильства до жінок, домашнього насильства, у тому числі гендерно-зумовленого. Питання запобігання та протидії гендерно-зумовленому насильству перетворюються на один із пріоритетних напрямів гендерної політики. Про це свідчать затвердження Національного плану дій із виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2020 року (лютий 2016 р.), ухвалення Закону України “Про запобігання та протидію домашньому насильству” (грудень 2017 р.). Петиція Президенту України (лютий 2020 р.) про необхідність внесення законопроекту про ратифікацію Конвенції Ради Європи “Про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами” (Стамбульську конвенцію) набрала більше 25 тис. голосів. Відповідь Президента України (червень 2020 р.) із зобов’язанням внести відповідний законопроект на розгляд Верховної Ради України підтвер-

джує необхідність подальшого удосконалення нормативно-правового забезпечення політики протидії гендерно-зумовленому насильству. Тим більше, що в існуючій правовій базі відсутнє саме поняття “гендерно-зумовлене насильство”. Використовуються терміни “насильство за ознакою статі”, “домашнє насильство”. Зазначене доводить актуальність обраної теми статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Напрями гендерної політики, у тому числі, її законодавче забезпечення, досліджували такі українські науковці, як О. Андреева, О. Бойко, О. Венгер, Л. Воронько, В. Гошовська, Н. Грицак, Л. Гонюкова Г. Христова. Проблемі протидії гендерно-зумовленому насильству присвячено праці В. Корольчук, Т. Миرونюк, Л. Наливайко, К. Левченко, В. Сичової, А. Тущенко, Л. Шапошник та ін. Водночас нормативно-правове забезпечення політики протидії гендерно-зумовленому насильству в Україні не стало предметом системного дослідження, що зумовлює наукову актуальність теми дослідження.

Мета статті — систематизація нормативно-правового забезпечення політики протидії гендерно-зумовленому насильству.

Виклад основного матеріалу.

Проблема гендерно-зумовленого насильства на сьогодні визнана однією з найбільш нагальних у сучасному світі. Актуальною вона є для більшості країн, у т. ч. для України. Протидія гендерно-зумовленому насильству визнається пріоритетним напрямом гендерної політики як на міжнародному рівні, так і окремими державами. Для України цей напрям є відносно новим. Проте за останні роки було здійснено надзвичайно важливі та вагомі кроки на шляху становлення засад української гендерної політики та політики протидії гендерно-зумовленому насильству.

Гендерно-зумовлене насильство можна визначити як акт вияву дискримінації або грубого порушення прав і свобод людини, що становить небезпечні дії, які вчиняються проти волі особи та базуються на гендерних відмінностях. Гендерно-зумовлене насильство є агресивною поведінкою, демонстрацією переваги, застосуванням сили, що ґрунтуються на різниці в статі. М. О. Качинська вважає гендерно-зумовлене насильство видом правопорушень, що характеризується вчиненням протиправних дій над особою лише тому, що вона / він належить до певної статі [1, с. 15].

Рисою гендерно-зумовленого насильства є те, що здебільшого воно здійснюється не в межах публічного життя, а в сім'ї. При цьому, як зазначає Н. Аніщук, у переважній більшості існує громадська думка щодо "допустимості" здійснення таких правопорушень у родині [2, с. 20].

У Декларації ООН щодо викоринення насильства відносно жінок

гендерним насильством визначено будь-який акт насильства на гендерно-зумовленому ґрунті, який призводить або може призвести до фізичної, сексуальної чи психологічної шкоди або страждань для жінок, а також загрози таких дій, примус або довільне позбавлення волі в суспільному чи приватному житті [3].

Низка дослідників ототожнюють поняття "гендерно-зумовлене насильство", "насильство проти жінок" та "домашнє насильство". Справді, серед випадків гендерно-зумовленого насильства абсолютна більшість стосується насильства саме щодо жінок. Серед останніх випадків абсолютну більшість складає домашнє насильство. Домашнє насильство не тотожне гендерно-зумовленому насильству, але іноді може бути його різновидом. Протидія домашньому насильству та насильству щодо жінок може розглядатися в контексті протидії гендерно-зумовленому насильству.

Розрізняють наступні види гендерно-зумовленого насильства: фізичне, сексуальне, психологічне, емоційне, економічне. Гендерно-зумовлене насильство може відбуватися як в публічному просторі (на роботі, в громадських закладах і місцях), так і вдома. Воно може стосуватися будь-яких соціальних або вікових груп. Відповідно до дослідження Фонду народонаселення ООН, в Україні майже кожна четверта жінка віком від 15 до 49 років принаймні раз була жертвою фізичного або сексуального насильства [4]. При цьому не можна гарантувати достовірності таких даних, адже обсяги постраждалих від гендерно-зумовленого на-

сильства можуть бути значно більшими.

Складністю в ідентифікації випадків гендерно-зумовленого насильства є те, що значна частка з них не реєструються через брак довіри громадян до правоохоронних органів, побоювання громадського осуду. Також такі види насильства як психологічне, емоційне, економічне взагалі не вважаються самими жертвами гендерним насильством, а сприймаються як аспект звичних взаємин.

Україна взяла на себе зобов'язання щодо виконання міжнародних документів, що регулюють питання запобігання та протидії гендерно-зумовленому насильству, зокрема, Декларації ООН про викорінення насильства щодо жінок, Пекінської декларації, Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Стратегії гендерної рівності до 2022 року, затвердженої Радою Європи, Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року.

Декларація ООН про ліквідацію насильства щодо жінок (1993 р.) стала першим міжнародним документом, в якому закріплюються принципи протидії гендерно-зумовленому насильству. Пекінська платформа дій 1995 р. значно розширила визначення насильства над жінками, торкаючись проблематики дискримінації за віком, расою, етнічною належністю, статком. Резолюція Ради Безпеки ООН № 1325 щодо жінок, миру та безпеки закликає захищати жінок від гендерно-зумовленого насильства та вдосконалювати стратегії профілактики насильства, включаючи посилення гарантій прав

жінок у межах національного законодавства.

Одним із найбільш значущих у сфері протидії гендерно-зумовленому насильству міжнародних нормативних актів є Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція). Відповідно до неї насильство відносно жінок є виявом історично сформованого нерівного співвідношення сил між чоловіками та жінками та соціальним механізмом, використання якого змушує жінок мати підпорядковане становище [5]. Україною було підписано Стамбульську конвенцію ще 2011 року, проте вона досі не ратифікована. Із застереженням проти її ухвалення виступає Рада церков і релігійних організацій через використання у тексті поняття “гендерна ідентичність”. У зазначеному документі термін “гендер” трактується як залежне не від природних ознак статі, а від самоідентифікації особи [6]. Також не вистачає голосів народних депутатів Верховної Ради України як попереднього, так і нинішнього скликання для ратифікації Конвенції.

Ратифікація Стамбульської конвенції не лише дозволила б експертам Ради Європи контролювати виконання Україною взятих на себе зобов'язань. Але й Україна б отримала право вимагати посилення відповідальності для кривдників українських громадян за кордоном, а також кривдників-українців, які переховуються за кордоном.

Першим національним документом у законодавчому забезпеченні політики протидії насильству що-

до жінок став Закон України “Про попередження насильства в сім’ї” (2001 р.). Напрями протидії гендерно-зумовленому насильству знайшли подальший розвиток у Законах України “Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків” (2005 р.); “Про засади попередження торгівлі людьми” (2011 р.), “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні” (2012 р.); у змінах до Кримінального кодексу України.

У 2007 р. були розроблені положення для Національної координаційної ради з питань запобігання насильству в сім’ї, гендерної рівності та протидії торгівлі людьми при Міністерстві соціальної політики та відповідних координаційних рад при місцевих органах влади. Серед їхніх основних завдань, у тому числі, забезпечення координації органів, установ і організацій, які мають протидіяти та попереджати гендерно-зумовлене насильство. У межах діяльності координаційних рад реалізуються функції громадського контролю за дотриманням законодавства у сфері протидії гендерно-зумовленому насильству та забезпечується взаємодія органів влади і громадськості.

У Цілях сталого розвитку до 2030 р., затверджених на саміті ООН, зазначалася важливість дій із протидії гендерно-зумовленому насильству [7]. Відповідно, у Національній доповіді “Цілі сталого розвитку: Україна” важливими завданнями визначалися ліквідація всіх форм дискримінації щодо жінок, зниження рівня гендерно-зумовленого та домашнього насильства.

Наприкінці 2017 р. було ухвалено Закон України “Про запобігання та

протидію домашньому насильству”. Він закріпив основні принципи Стамбульської конвенції та інших міжнародних актів, що, зокрема, стосуються протидії гендерно-зумовленому та домашньому насильству. Відповідно до закону, домашнє насильство визначається як “дії фізичного, сексуального, психологічного або економічного характеру, скоєні в родині чи в межах місця проживання, що призводять до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров’я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи” [6]. Також насильством вважаються погрози вчинення перелічених дій. Важливим нововведенням зазначеного закону стало збільшення переліку видів адміністративно-правової відповідальності за вчинення дій, які можна класифікувати як домашнє насильство. Проте в ньому відсутнє визначення поняття “гендерно-зумовлене насильство”, замість якого використовується термін “насильство за ознакою статі”, що не в повному обсязі розкриває поняття гендерно-зумовленого насильства.

Законом було визначено перелік суб’єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. До них віднесено органи, які забезпечують формування та реалізацію основних напрямів політики протидії гендерно-зумовленому насильству: Верховна Рада України, яка створює законодавчий базис політики, Кабінет Міністрів України, який формує відповідне нормативне середовище та напрями державної політики в цій сфері, координує і реалізує політику,

зокрема, через урядового уповноваженого з питань гендерної політики, Міністерство соціальної політики України. Також до переліку суб'єктів політики протидії гендерно-зумовленому насильству законодавством віднесено служби у справах дітей, підрозділи Національної поліції, установи та організації системи освіти; органи охорони здоров'я; центри з надання правової допомоги; суди; прокуратуру.

Серед загальних і спеціалізованих служб, що здійснюють підтримку постраждалих осіб, зазначеним законом визначені центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; притулки; центри соціально-психологічної реабілітації; територіальні центри соціального обслуговування.

До реалізації політики протидії домашньому насильству, відповідно до закону, можуть залучатися не лише організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання, фізичні особи, а й іноземні неурядові організації.

Відповідно до Закону України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами", було розширено коло суб'єктів, на яких розповсюджується дія закону: подружжя/ колишнє подружжя або інші особи, з якими кривдник перебуває/перебував у сімейних/близьких відносинах. Також були перелічені додаткові заходи, спрямовані на створення запобіжних механізмів протидії насильству за ознакою статі [8].

У жовтні 2018 р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України було затверджено Концепцію Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 р. Серед основних очікуваних результатів виконання Програми — зростання рівня довіри громадськості до суб'єктів, які реалізують заходи у сфері протидії насильству.

У 2019 р. Наказом Міністерства внутрішніх справ України встановлено процедуру взяття на профілактичний облік, здійснення профілактичної роботи з кривдником з метою недопущення повторного вчинення ним насильства [9].

Взаємодія та координація суб'єктів протидії домашньому насильству до 2018 р. здійснювалася на підставі Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї (від 07.09.2009 р.) [10]. Алгоритм міжвідомчої взаємодії та реагування на випадки насильства за ознакою статі уперше запропоновано Координаційною радою з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї, гендерно-зумовленому насильству, протидії торгівлі людьми у м. Харкові. У 2017 р. її робоча група розробила та опублікувала відповідні методичні рекомендації [11]. Урядова постанова "Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі" була ухвалена ли-

ше в 2018 р. [12]. Вона містила механізм виявлення фактів насильства та реагування на них, інформаційного обміну між місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підрозділами Національної поліції, закладами освіти, охорони здоров'я, спеціальними службами для постраждалих осіб. Водночас жодний із цих документів не містить визначення терміну та ознак виявлення гендерно-зумовленого насильства.

Пропонуємо вважати, що протидія гендерно-зумовленому насильству — це скоординована діяльність органів державного управління, місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства та інших суб'єктів (медичних закладів, правоохоронних органів тощо) із запобігання, зменшення виявів та мінімізації негативних наслідків вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, насильства у суспільстві як вияву гендерної дискримінації, домінування однієї статі над іншою зі сторони чи потуранні держави. А також застосування міжсекторального підходу (залучення різних суб'єктів задля надання допомоги постраждалим особам) до протидії домашнього насильства, насильства за ознакою статі; формування в суспільстві нетолерантного ставлення до зазначених виявів насильства.

На сьогодні в Україні політика протидії гендерно-зумовленому насильству спрямована на впровадження превентивної моделі роботи та реалізацію комплексної програми допомоги постраждалим від насильства.

Відповідно до інформації, оприлюдненої Міністерством соціальної політики України, за I квартал 2020 р. було зафіксовано майже 47 тисяч звернень з приводу домашнього насильства, що на 48 % більше порівняно з аналогічним періодом 2019 р. (31,7 тисячі звернень), з них: від дітей надійшло 0,8 % звернень від загальної кількості; від жінок — 85 % звернень від загальної кількості; від чоловіків — 13,6 % від загальної кількості звернень [13]. З одного боку, це свідчить про існування негативних тенденцій збільшення кількості випадків домашнього насильства. З іншого — це стало наслідком зростання довіри до правоохоронних органів та органів соціальної допомоги.

Статистика розгляду справ щодо вчинення домашнього насильства засвідчує недосконалість нормативно-правового забезпечення політики протидії гендерно-зумовленому насильству. Так, у січні 2019 р. 29 % справ було закрито, 35 % — відправлено на доопрацювання і лише по 35 % справ судом було винесено рішення: у 89 % випадках — штраф, 9 % — громадські роботи, 2 % — адмінарешт [14]. Тобто за умови збереження таких тенденцій у 65 % кривдники взагалі не будуть притягнуті до відповідальності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Протидія гендерно-зумовленому насильству визнана одним із пріоритетних напрямів гендерної політики як міжнародною спільнотою, так і в Україні. Українськими законодавцями досі не ратифіковано Стамбульську конвенцію — засадничий міжнародний

акт, який визначає принципи протидії та попередження гендерно-зумовленого насильства. Незважаючи на це, в Україні створено потужний інструментарій із реалізації політики в цій сфері.

За останні кілька років значно удосконалене нормативно-правове забезпечення політики протидії гендерно-зумовленому насильству: прийнято низку законодавчих актів, урядових постанов, державних і регіональних програм, що регулюють відповідну сферу. Водночас нормативно-правове забезпечення не містить визначення поняття “гендерно-зумовлене насильство”, обмежуючи коло питань поняттям “насильство за ознакою статі”. Актуальним залишається питання ідентифікації випадків гендерно-зумовленого насильства через відсутність його визначення та ознак.

Нормативно-правове забезпечення політики попередження та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі містить інструменти контролю та моніторингу діяльності окремих органів влади у цій сфері, визначає конкретні заходи відповідної політики. Також потребує подальшого удосконалення нормативно-правове забезпечення політики протидії гендерно-зумовленому насильству.

Для подальших досліджень актуальним є аналіз міжнародного досвіду реагування та протидії гендерно-зумовленому насильству з метою адаптації кращих практик у нормативно-правову базу протидії гендерно-зумовленого насильства в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

---

1. Качинська М. О. Гендерно-обумовлене насильство // Право і суспільство. 2017. № 2. Ч. 2. С. 14–17.
2. Аніщук Н. В. Виникнення та сутність феномена гендерно-зумовленого насильства: історико-правовий екскурс // Форум права. 2008. № 1. С. 18–22.
3. O’Toole, L. L., Schiffman, J. R. Gender Violence: Interdisciplinary Perspectives. URL: <https://trove.nla.gov.au/work/25925122> (дата звернення 20.06.2020).
4. Національне репрезентативне опитування на тему поширеності насильства щодо жінок і дівчат. Фонд народонаселення ООН/GfK Ukraine, 2014. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/publications/поширеність-насильства-щодо-дівчат-та-жінок> (дата звернення 20.06.2020).
5. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) від 11.05.2011. URL: <https://rm.coe.int/1680096e45> (дата звернення 20.06.2020).
6. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2229-19> (дата звернення 20.06.2020).
7. Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25.09.2015. URL: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015> (дата звернення 20.06.2020).
8. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради

- Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами : Закон України від 06.12.2017 № 2227-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19#Text>
9. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України : Наказ МВС України від 25.02.2019 № 124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19>
  10. Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї : Наказ Міністерства у справах сім'ї молоді та спорту України і Міністерства внутрішніх справ України від 07.09.2009 № 3131/3869. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0917-09#Text>
  11. Методичні рекомендації щодо взаємодії суб'єктів при здійсненні заходів з попередження насильства за ознакою статі, надання допомоги постраждалим від різних видів насильства / автори-упоряд. О. Мохнач, В. Сичов, О. Мазурок, К. Шеремет, С. Велигодський, І. Романова, В. Сичова, В. Скібіцький, І. Краснолобова ; за заг. ред. С. Горбунова-Рубан; Харків. міська рада; за підтримки Представництва Фонду народонаселення ООН (ФН ООН) в Україні. Харків, 2017. 42 с.
  12. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-p#Text>
  13. Органи влади об'єднують зусилля, щоб запобігти та протидіяти домашньому насильству. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/obyednuyemo-zusillya-vsih-organiv-vladi-shchob-zapobigti-ta-protidiyati-domashnomu-nasilstvu> (дата звернення 20.06.2020).
  14. Бугаєць Т. Домашнє насильство: фокус на hard skills // Юрид. газ. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/domashne-nasilstvo-fokus-na-hard-skills.html> (дата звернення 20.06.2020).

REFERENCES

1. *Kachynska, M. O.* (2017). Henderno-obumovlene nasylstvo [Gender-based violence]. *Pravo i suspilstvo — Law and society*, 2(2), 14-17 [in Ukrainian].
2. *Anishchuk, N. V.* (2008). Vynyknennia ta sutnist fenomena henderno-zumovlenoho nasylstva: istoryko-pravovyi ekskurs [The emergence and essence of the phenomenon of gender-based violence: a historical and legal digression]. *Forum prava — Law Forum*, 1, 18-22 [in Ukrainian].
3. *O'Toole, L. L., Schiffman, J. R., Edwards, M. L. K.* (2007). *Gender Violence: Interdisciplinary Perspectives*. (2nd ed.). NYU Press. Retrieved from <https://trove.nla.gov.au/work/25925122> [in English].
4. *Poshyrenist nasylstva shchodo divchat ta zhinok* [The Prevalence of Violence Against Women and Girls]. (2014). Kyiv: GfK Ukraine. Retrieved from <https://ukraine.unfpa.org/uk/>

- publications/poshyrenist-nasylstva-shchodo-divchat-ta-zhinok [in Ukrainian].
5. Konventsiia Rady Yevropy pro zapobihannia nasylstvu stosovno zhinok i domashnomu nasylstvu ta borotbu z tsymy yavyschamy (Stambulska konventsiia) [Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention)]. (2013). Kyiv: K.I.S. Retrieved from <https://rm.coe.int/1680096e45> [in Ukrainian].
  6. Zakon Ukrainy "Pro zapobihannia ta protydiiu domashnomu nasylstvu" : vid 07.12.2017, № 2229-VIII [Law of Ukraine "On prevention and counteraction to domestic violence" from December 07 2017, № 2229-VIII]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/2229-19> [in Ukrainian].
  7. Rezoliutsiia Heneralnoi Asamblei OON "Peretvorennia nashoho svitu: poriadok denniy u sferi staloho rozvytku do 2030 roku" : vid 25.09.2015 [UN General Assembly Resolution "Transforming our world: an agenda for sustainable development until 2030" from September 25, 2015]. sdg.org.ua. Retrieved from <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015> [in Ukrainian].
  8. Zakon Ukrainy "Pro vnesennia zmin do Kryminalnogo ta Kryminalnogo protsesualnogo kodeksiv Ukrainy z metoiu realizatsii polozhen Konventsii Rady Yevropy pro zapobihannia nasylstvu stosovno zhinok i domashnomu nasylstvu ta borotbu z tsymy yavyschamy" : vid 06.12.2017, № 2227-VIII [Law of Ukraine "On amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine in order to implement the provisions of the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence" from December 06 2017, № 2227-VIII]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19#Text> [in Ukrainian].
  9. Nakaz MVS Ukrainy "Pro zatverdzhennia Poriadku vziattia na profilaktychnyi oblik, provedennia profilaktychnoi roboty ta zniattia z profilaktychnoho obliku kryvdnyka upovnovazhenym pidrozdilom orhanu Natsionalnoi politsii Ukrainy" : vid 25.02.2019 № 124 [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine "On approval of the Procedure for taking on preventive registration, conducting preventive work and deregistration of the offender by the authorized unit of the National Police of Ukraine" from February 25 2019, № 124]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19> [in Ukrainian].
  10. Nakaz Ministerstva u spravakh simi molodi ta sportu Ukrainy i Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy "Pro zatverdzhennia Instruksii shchodo poriadku vzaiemodii strukturnykh pidrozdiliv, vidpovidalnykh za realizatsiiu derzhavnoi polityky shchodo poperedzhennia nasylstva v simi, sluzhb u spravakh ditei, tsentriv sotsialnykh sluzhb dlia simi, ditei ta molodi ta vidpovidnykh pidrozdiliv orhaniv vnutrishnikh sprav z pytan zdiisnennia zakhodiv z poperedzhennia nasylstva v simi" : vid 07.09.2009, № 3131/3869 [Order of the Ministry of Family, Youth and Sports of Ukraine and the Ministry of Internal Affairs of Ukraine "On approval of the Instruction on the procedure for cooperation of structural units responsible for the implementation of state policy on prevention of domestic violence, children's services, centers of social services for families, children and youth and relevant units of inter-

- nal affairs on the implementation of measures on Prevention of Domestic Violence” from September 07 2009, № 3131/3869]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0917-09#Text> [in Ukrainian].
11. *Mokhnach, O.*, et al. (2017). *Metodychni rekomendatsii shchodo vzaiemodii subiektiv pry zdiisnenni zakhodiv z poperedzhennia nasylstva za oznakoiu stati, nadannia dopomohy postrazhdalym vid riznykh vydiv nasylstva* [Methodical recommendations on the interaction of subjects in the implementation of measures to prevent gender-based violence, providing assistance to victims of various types of violence]. S. Horbunov-Ruban (Eds.). Kharkiv [in Ukrainian].
  12. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy “Pro zatverdzhennia Poriadku vzaiemodii subiektiv, shcho zdiisniuiut zakhody u sferi zapobihannia ta protydii domashnomu nasylstvu i nasylstvu za oznakoiu stati” : vid 22.08.2018 № 658 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On approval of the Procedure for interaction of entities implementing measures in the field of prevention and counteraction to domestic violence and gender-based violence” from August 22 2018, № 658]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-p#Text> [in Ukrainian].
  13. Orhany vlady obiednuiut zusyllia, shchob zapobihy ta protydiiaty domashnomu nasylstvu [Authorities are working together to prevent and combat domestic violence]. (2020). www.kmu.gov.ua. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/obiednuyemo-zusillya-vsih-organiv-vladi-shchob-zapobigti-ta-protidiyati-domashnomu-nasilstvu> [in Ukrainian].
  14. *Buhaiets, T.* (2019). Domashnie nasylstvo: fokus na hard skills [Domestic violence: a focus on hard skills]. *Yurydychna hazeta – Legal newspaper*, 10(664). Retrieved from <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/domashne-nasilstvo-fokus-na-hard-skills.html> [in Ukrainian].